

Dansk Psykolog Forenings handicappolitik

1. Dansk Psykolog Forenings visioner og værdigrundlag

Dansk Psykolog Forening arbejder for at fremme og sikre vilkårene for psykologstuderende, psykologer samt ansatte i sekretariatet med en langvarig funktionsnedsættelse, der medfører begrænsninger i hverdagen og arbejdslivet.

Foreningens handicappolitik er en hensigtserklæring samt et forpligtende dokument som omfatter både sekretariatet og alle de områder som foreningen arbejder med politisk, da Dansk Psykolog Forening har større ambitioner for handicappolitikken end minimumskriterierne i lovgivningen, hvilket vil afspejle sig i nærværende dokument.

Dansk Psykolog Forenings visioner og værdigrundlag for handicappolitikken hviler på:

- FN's Handicapkonvention: De otte generelle principper i artikel 3.¹
- Dansk Psykolog Forenings tre særligt udvalgte artikler fra FN's Handicapkonvention: artikel 5, artikel 24 og artikel 27.
- Dansk Lovgivning, herunder blandt andet Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap.²
- Dansk Psykolog Forenings indsatsområder.

¹ FN's Handicapkonventions artikel 3 - de otte generelle principper

Helt centralt i konventionen er artikel 3, der indeholder konventionens generelle principper. Alle bestemmelserne i konventionen skal læses i lyset af de otte generelle principper. Det betyder, at konventionen skal gennemføres på en måde, som bedst muligt sikrer virkeliggørelsen af disse principper inden for de samfundsøkonomiske rammer i de enkelte lande.

1. Respekt for menneskets naturlige værdighed og personlige autonomi
2. Ikke-diskrimination
3. Fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundslivet
4. Respekt for og accept af forskellighed og mangfoldighed
5. Lige muligheder
6. Fysisk og digital tilgængelighed
7. Ligestilling mellem mænd og kvinder
8. Respekt for børns udviklingsmuligheder og identitet

² 1. Dansk Lovgivning

Det fremgår af Lov om forskelsbehandling, at der ikke må ske forskelsbehandling direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af bl.a. handicap.

I noterne til loven fremgår det, at "handicap ikke er en egenskab ved mennesker med et handicap, men noget der opstår i samspillet mellem mennesker ved visse funktionsnedsættelser og barrierer i deres omgivelser, der i større eller mindre grad giver plads til personer på forskellige funktionsniveauer".

"Motsat alder er handicap ikke et entydigt begreb. Handicap (funktionsnedsættelse) kan være medfødt eller være opstået som følge af en ulykke eller en lægeligt diagnosticeret sygdom".

3 Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af handicap behandles ringere end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i tilsvarende situation. Der foreligger indirekte forskelsbehandling, når en bestemmelse, et kriterium, eller en praksis, der tilsyneladende er neutral, vil stille personer med et handicap ringere end andre personer, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et sagligt formål, og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige.

Dansk Psykolog Forening ønsker at have fokus på at sikre alle lige muligheder for at realisere deres drømme og potentialer. Derfor ønsker foreningen at gå længere end ovenstående ved at forpligtige os til, at sikre at psykologer med handicap ikke stilles ringere end andre. Foreningen vil arbejde på at holde foreningen selv og andre op på ikke at forskelsbehandle, ved at se mennesket før begrænsningerne og tilpasse forholdene. Regler og rammer må ikke stå i vejen for den enkelte, men bruges til at understøtte, at den handicappede sikres lige muligheder for at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet, efteruddannelse og lige løn.

Foreningen anerkender, at ligebehandling ofte kun opnås ved at behandle mennesker forskelligt og tage udgangspunkt i de mange forskellige faktorer, der i den konkrete situation har betydning for at opnå ligebehandling for den enkelte, jf. ligebehandlingsprincippet under de nationale handicappolitiske grundprincipper.

1. Dansk Psykolog Forenings udvalgte artikler³

Dansk Psykolog Forening har udvalgt tre af FN konventionens artikler som knyttes an til bestemte områder som er særligt relevante for foreningens medlemmer og arbejde. Det overordnede princip i henhold til disse tre artikler er princippet om lighed og ligebehandling. De tre artikler er:

Artikel 5: Lighed og ikke-diskrimination

Det fremgår af FN's Handicapkonvention, artikel 5, at alle er lige for loven. Personer med handicap må ikke diskrimineres og skal sikres lige og effektiv retlig beskyttelse mod diskrimination af enhver grund.

Med henblik på at fremme lighed og afskaffe diskrimination, skal der tages passende skridt til at sikre, at der tilvejebringes rimelig tilpasning. Særlige foranstaltninger, der er nødvendige for at fremskynde eller opnå reel lighed for personer med handicap, anses ikke for diskrimination i henhold til konventionen.

Dansk Psykolog Forening ønsker at sikre, at diskrimination og negativ forskelsbehandling undgås ved at tolkning over «passende skridt og rimelig tilpasning» ikke går forud for personer med et handicap.

Foreningen vil tilstræbe sig på at tilvejebringe reel tilpasning med henblik på at sikre, at et handicap ikke bliver til hinder for den handicappedes muligheder for personlig udvikling, herunder lige mulighed for efteruddannelse (autorisation og specialistuddannelse) samt tilknytning til arbejdsmarkedet fx i form af bedre muligheder for at få et ydernummer, der er tilpasset den enkeltes formåen i forhold til den enkeltes handicap. Foreningen vil gå langt for at sikre lige muligheder og stå for tilpasningen, så kvaliteten af fx fagligt indhold fortsat er på højde med normen, men tilpasset den enkeltes formåen.

Artikel 24: Uddannelse

Det fremgår af FN's Handicapkonvention, artikel 24, at personer med handicap har ret til uddannelse uden diskrimination og på grundlag af lige muligheder.

Artikel 27: Arbejde og beskæftigelse

Det fremgår af FN's Handicapkonvention, artikel 27, at personer med handicap har ret til at arbejde på lige fod med andre, hvilket omfatter retten til at kunne tjene til livets ophold ved beskæftigelse, som de selv frit vælger eller påtager sig på et arbejdsmarked og i et arbejdsmiljø, der er åbent, inkluderende og tilgængeligt for personer med handicap.

2. Dansk Psykolog Forenings udvalgte indsatsområder

4.1 DP's specialistuddannelser

4.1.1 Målsætning

Dansk Psykolog Forening arbejder for, at alle psykologer, uanset handicap, skal have lige adgang til at opnå en specialistuddannelse.

4.1.2 Indsatser

DP's specialistuddannelser administreres af sekretariatet i samarbejde med specialistuddannelsesudvalget og fagnævnene. Uddannelserne administreres efter "Retningslinjerne for specialistuddannelserne, 2020" samt Regelsættet 2021-2024.

Som led i at sikre lige adgang til specialistuddannelserne foreslås det, at man ved næste redigering af Retningslinjerne for specialistuddannelser indskriver en passage, hvor dispensationsmulighed/mulighed for forhåndsdispensation for aktualitetskrav og praksiskrav gøres til en rettighed for psykologer med handicap/funktionsnedsættelse under forudsætning af, at det kan sandsynliggøres, at den nødvendige specialisering har fundet sted/vil finde sted.

Som deltager med handicap på DP's kurser kan man medbringe en handicaphjælper, tolk eller tilsvarende, der anses som nødvendig uden ekstra omkostninger for kursusdeltageren.

Dansk Psykolog Forening udbyder kurser på fællesmodulerne, tværgående modul og forskningsmodulet. Mange af kurserne udbydes både som fysiske og virtuelle kurser. Dansk Psykolog Forening forpligter sig til en fortsat udvikling af virtuelle tilbud, der fremme lige adgang til kvalificeret undervisning og uddannelse.

Der arbejdes på, at der til GF-24 stilles forslag om at udarbejde anvisninger til eksterne udbydere på specialistuddannelserne om efterlevelse af Dansk Psykolog Forenings handicappolitik.

4.2 Autorisation

4.2.1 Målsætning

Dansk Psykolog Forening anerkender og arbejder for at alle psykologer, uanset funktionsnedsættelse, skal have mulighed for at blive autoriserede psykologer. Med henblik på at virkeliggøre denne ret uden diskrimination og på grundlag af lige muligheder skal Dansk Psykolog Forening arbejde for at sikre et inkluderende autorisationssystem således, at det skal være muligt at opnå autorisation med forudgående dispensation på baggrund af dokumentation af den konkrete funktionsnedsættelse. Foreningen arbejder derfor for at autorisationskravene skal være mere fleksible og med større fokus på de individuelle konkrete forhold. Dansk Psykolog Forening ønsker derudover en konkret tydeliggørelse af Psykolognævnets arbejde med autorisation i forhold til psykologer med funktionsnedsættelser.

4.2.2 Indsatser

Dansk Psykolog Forening arbejder løbende politisk med at påvirke lovgivning og offentlige instanser således at personer med funktionsnedsættelser har mulighed for at opnå autorisation med forudgående dispensation, hvis personen kan opvise dokumentation for den konkrete funktionsnedsættelse. Derudover understøtter Dansk Psykolog Forenings sekretariat dette arbejde både internt og i medlemsammenhæng.

4.3 Ydernummerordning

4.3.1 Målsætning

Dansk Psykolog Forening anerkender og arbejder for at alle psykologer, uanset funktionsnedsættelse, skal have mulighed for at arbejde under ydernummerordningen. Med henblik på at virkeliggøre denne ret uden diskrimination og på grundlag af lige muligheder, skal

Dansk Psykolog Forening arbejder for at sikre en mere fleksibel og inkluderende ydernummerordning. Dansk Psykolog Forening arbejder derfor for, at ydernummerordningen skal være mere fleksibel og med større fokus på de individuelle konkrete forhold, så psykologer med en funktionsnedsættelse også får mulighed for at ansøge om et ydernummer.

4.3.2 Indsatser

Som overenskomstpart arbejder Dansk Psykolog Forening løbende med at påvirke ordningen, så den bliver mere fleksibel og inkluderende i henhold til personer med funktionsnedsættelser, og så at de har mulighed for at opnå og at oppebære et ydernummer. Derudover understøtter Dansk Psykolog Forenings sekretariat dette arbejde både internt og i medlemsammenhæng.